

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

Актуальні питання законодавства

23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:340.136(063)

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с-г наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Тимощук О.Г., канд. юрид. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні питання законодавства: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 105 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

САЛПІЙ О.І., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – СИМАКОВА С.І., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОСУДОВИМ РОЗСЛІДУВАННЯМ

У тезах конференції окреслено питання, що стосуються правових аспектів здійснення судового контролю за досудовим розслідуванням у кримінальних провадженнях. Досудове розслідування є центральною стадією під час розслідування кримінального провадження, а тому контроль за цією стадією є пріоритетним завданням органів, що здійснюють контроль за цією стадією.

Ключові слова: судовий контроль, досудове розслідування, слідчий суддя, права і свободи, незалежність суду.

Правові аспекти здійснення судового контролю за досудовим розслідуванням є однією з ключових тем у сфері кримінального процесу, оскільки цей етап відіграє вирішальну роль у забезпеченні дотримання прав і свобод осіб, залучених у кримінальне провадження. Відповідно до Конституції України та міжнародних правових норм, судовий контроль є невід'ємною частиною гарантій законності та справедливості досудового розслідування. Цей механізм покликаний запобігати зловживанням зі сторони правоохоронних органів і забезпечувати баланс між інтересами держави та особистими правами громадян [1].

Судовий контроль за досудовим розслідуванням забезпечується через реалізацію права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування. Суд, як незалежний, здійснює контроль за законністю та обґрунтованістю таких дій або рішень. У цьому контексті особливого значення набуває правова регламентація компетенції слідчого судді, який уповноважений вирішувати низку питань, що виникають на етапі досудового розслідування.

Законодавча база України передбачає чіткий механізм здійснення судового контролю на досудовій стадії кримінального процесу. Згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України (КПК), судовий контроль здійснюється через інститут слідчого судді. Основні функції слідчого судді полягають у нагляді за дотриманням прав людини під час проведення досудового розслідування, а також у розгляді клопотань щодо проведення слідчих дій, які обмежують права і свободи підозрюваних чи інших осіб. Слідчий суддя також розглядає скарги на рішення, дії або бездіяльність слідчих і прокурорів [2].

Однак практика застосування судового контролю в Україні свідчить про наявність низки проблем. Серед них можна виділити формальний підхід до розгляду клопотань щодо проведення слідчих дій та обрання запобіжних заходів. Іноді суди не надають достатньої уваги обґрунтованості та правомірності таких рішень, що може призводити до порушення прав підозрюваних. Іншою проблемою є надмірна завантаженість слідчих суддів, що негативно впливає на оперативність розгляду справ. Це, в свою чергу, може створювати ризики затягування досудового розслідування, що суперечить принципам ефективного правосуддя.

Важливим аспектом є і питання незалежності та неупередженості суду під час здійснення контролю за досудовим розслідуванням. Забезпечення повної незалежності судової влади від правоохоронних органів є ключовою передумовою для ефективного судового контролю. У цьому контексті важливим є забезпечення прозорості процедури призначення слідчих суддів, а також надання їм достатніх гарантій незалежності [3].

З метою покращення механізму судового контролю за досудовим розслідуванням доцільно вжити низку заходів. По-перше, необхідно удосконалити законодавче регулювання, зокрема деталізувати підстави для проведення окремих слідчих дій та обрання запобіжних заходів, що дозволить зменшити ризики зловживань з боку слідчих і

прокурорів. По-друге, слід забезпечити належне матеріально-технічне забезпечення судів і слідчих суддів для підвищення оперативності та ефективності їх роботи. По-третє, необхідно запровадити систематичне навчання слідчих суддів щодо новітніх тенденцій у сфері захисту прав людини під час досудового розслідування, зокрема у світлі практики ЄСПЛ.

На завершення, судовий контроль за досудовим розслідуванням є важливим інструментом захисту прав і свобод громадян, забезпечення законності у кримінальному процесі та попередження зловживань з боку правоохоронних органів. Удосконалення цього механізму, зокрема через покращення законодавчої бази та забезпечення незалежності судової влади, є ключовим завданням на шляху до побудови правової держави в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Судовий контроль під час досудового розслідування у кримінальному провадженні: навч. посіб. для підготовки до заліку / О.В. Капліна та ін. Харків. Право, 2016. 96 с. URL:<https://pravoizdat.com.ua/image/data/Files/156/1-12.pdf>
2. Бєседа Г.В. Судове контрольне провадження у досудовому розслідуванні. Кваліфікаційна наукова. Харків. 2022. URL:<https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2021/11/%D0%94%D0%B8%D1%81.%D0%94%D0%BE%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
3. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція» URL:<https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc6/19.pdf>.

УДК 343.148

СМУТОК Д.Є., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **СИМАНОВА С.І.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ВІДНОСНО НЕПОВНОЛІТНІХ

У тезах конференції досліджено питання, що стосуються особливостей розслідування кримінальних правопорушень відносно неповнолітніх. Охарактеризовано психологічні аспекти суб'єктів під час кримінального провадження. Окреслено особливості досудового розслідування, судовий процес та допомога неповнолітнім.

Ключові слова: кримінальна відповідальність, неповнолітні, кримінальне провадження, судове розслідування, законність, покарання, обвинувачення.

Неповнолітні, тобто особи, які не досягли віку, з якого настає кримінальна відповідальність, мають специфічний правовий статус, що зумовлює особливості не тільки їхньої відповідальності, але й всього кримінального процесу загалом. Згідно з чинним законодавством, в Україні кримінальна відповідальність неповнолітніх регулюється Кримінальним кодексом України та відповідними нормами про цивільну та адміністративну відповідальність. Основною метою таких норм є не лише покарання, а й виховання та реабілітація неповнолітніх правопорушників.

Згідно зі статтею 22 Кримінального кодексу, особи, які досягли 16-річного віку, можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності. Проте для деяких злочинів, таких як вбивство або тяжкі тілесні ушкодження, відповідальність настає з 14 років [1]. Це дозволяє відзначити, що законодавець враховує як рівень розвитку особистості, так і тяжкість вчиненого злочину. Основними покараннями є: 1) штраф; 2) громадські роботи; 3) виправні роботи; 4) арешт; 5) позбавлення волі на певний строк[1].

Досудове розслідування стосовно неповнолітніх має свої особливості. Важливо забезпечити максимальний захист прав неповнолітніх на всіх етапах процесу. Однією з головних особливостей є обов'язкова участь законних представників (батьків або опікунів)

Підвисоцька Н.В., Макарчук В.В. Правові підстави звільнення військовослужбовців зі служби після полону.....	64
Прокоф'єв М.О., Терещук М.М. Особливості правового регулювання фондового ринку в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.....	65
Путь Д.Ю., Макарчук В.В. Деякі правові аспекти правового статусу біженця в Україні.....	67
Салій О.І., Сімакова С.І. Правові аспекти здійснення судового контролю за досудовим розслідуванням.....	69
Смуток Д.Є., Сімакова С.І. Особливості розслідування кримінальних правопорушень відносно неповнолітніх.....	70
Старікова С.О., Настіна О.І. Самовільне зайняття земельної ділянки: правові наслідки та шляхи вирішення проблеми.....	71
Степанець В.М., Макарчук В.В. Правові підстави надання відстрочки від призову на військову службу військовозобов'язаним, які мають одного із своїх батьків з інвалідністю.....	73
Суховецька І.В., Макарчук В.В. Право на повернення: юридичні аспекти реінтеграції депортованих українських дітей.....	74
Татару І.В., Макарчук В.В. Поняття та види юридичної відповідальності у міграційній сфері.....	77
Сергєєв О.В., Малишко І.В. Вплив війни на державне регулювання аграрної сфери в Україні.....	78
Слободянюк В.С., Малишко І.В. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників України та Європейського союзу.....	80
Терещук Р.М., Терещук М.М. Особливості конституційно-правового статусу міських голів: досвід країн Східної Європи.....	81
Трусова А.К., Макарчук В.В. Кібербезпека у збройних силах України.....	82
Федорова Н.С., Макарчук В.В. Правовий статус жінки під час війни.....	84
Фурдецька А.І., Малишко І.В. Правове регулювання ресурсно-екологічних обов'язкових платежів в Україні.....	86
Цимбаленко Н.В., Макарчук В.В. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини середньої тяжкості: правовий аспект.....	88
Чеснокова А.О., Макарчук В.В. Порушення прав людини під час воєнного стану.....	89
Шуляк Я.І., Макарчук В.В. Правові підстави відношення громадян України до військової служби.....	92
Гнатенко Д.Р., Ковальчук І.В. Міжнародний досвід державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників Європейського союзу.....	94
Сердюк В.В., Ковальчук І.В. Зміни в антикорупційному законодавстві України: виклики та перспективи.....	96
Атаманенко С.М., Ковальчук І.В. Міжнародний досвід державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників США.....	97
Придатченко М.Ю., Малишко І.В. Європейський досвід дорадчих служб і перспективи його адаптації в Україні.....	99
Фурдецька А.І., Мельник В.О. Правове регулювання сільського зеленого туризму в Україні.....	102